

Lavinia
Stan

Organizatorii de vieți

*Principii esențiale pentru
creșterea cu succes
a copiilor*

Cuprins

<i>Introducere</i>	7
1. Iubirea necondiționată	13
2. Mediul de creștere și dezvoltare al copilului	49
3. Mediul de instrucție sau parcursul educațional	83
4. Dezvoltați-i încrederea în el însuși	131
5. Standarde înalte	159
6. Fiți întotdeauna de partea copilului vostru	177
7. Învățați să-i dați spațiu copilului și impuneți-vă autoritatea atunci când este nevoie	187
8. Faceți din propria dezvoltare personală o practică continuă	201
9. Creșteți-L în inima voastră pe Dumnezeu!	211
<i>Încheiere</i>	219

Introducere

Mă numesc Lavinia și în acest moment am 48 de ani. Sunt mamă a șase copii, cinci fete și un băiat. Să fiu mamă a devenit povestea vieții mele și, mai mult decât atât, identitatea mea.

Am dat naștere la 20, 24, 28, 31, 35 și 39 de ani. Practic, la fiecare trei ani mai aduceam un copil pe lume. Este inutil să spun, inutil pentru că simt deja că puțini vor crede, dar o voi face: nu mi-am propus, nici măcar nu mi-am dorit să am mulți copii. Cu toate acestea, deși am fost luată prin surprindere absolut de fiecare dată și cred că de cele mai multe ori am plâns, am găsit puterea de a trece peste starea aceea de moment creată de aflarea veștii și am dus sarcina până la capăt. Am adus viață pe lume.

Frumusețea poveștii mele începe cu felul în care am simțit să mă ocup de creșterea și educația copiilor mei. Chiar de atunci, de la 20 de ani, când, studentă fiind la Facultatea de Litere și, dintre sutele de colege, singura care era însărcinată (eram un an mare, 500 de studenți, majoritatea fete), a crescut ceva în mine, un sentiment

al răspunderii, o conștiință a importanței care nu m-a mai părăsit niciodată. Nu importanța sinonimă cu mândria, ci importanța sinonimă cu prețiosul, unicul, ceva de care nu ai voie nicio clipă să îți bați joc.

Douăzeci de ani mai târziu, m-am pomenit spunându-i unei doamne: „Suntem responsabili pentru copiii noștri! Cu siguranță suntem! Nu îmi pot închipui că, undeva, într-o lume apriorică, o adunare de bebeluși stau cu mânuța întinsă și strigă «Alege-mă pe mine, vreau să mă nasc, vreau la mămica».” Copiii vin pe lume din dorința noastră, nu din dorința lor. Vin curați și total vulnerabili și e responsabilitatea celor mari să îi crească și să le aducă cât mai multe rezerve de bucurie în sufletele lor. Din aceste rezerve se vor hrăni întreaga viață și, culmea, așa cum am constatat la copiii mei deveniți adulți, ele nu vor seca niciodată, de parcă o forță psihologică nevăzută le umple și le sporește mereu.

Am observat că pe mulți părinți sentimentul acesta al responsabilității îi împovărează.

Sper ca tot ce voi scrie să devină un argument puternic pentru a-i ajuta pe părinți să resimtă o altfel de emoție pentru această formă de responsabilitate.

De fapt, am un vis, și îl voi mărturisi cu curaj de la bun început. Am un vis mare pentru cartea aceasta, o văd răspândindu-se și crescând, o văd citită de oameni de peste tot din lume, care vor găsi prin intermediul ei emoții și sentimente noi care să le încălzească și să le îmbogățească lumea interioară. Și care, în urma

lecturii, să se întoarcă cu și mai multă dragoste și înțelegere către propriii copii. Văd un efect de tsunami, un val uriaș care crește din unda ce a tresărit undeva în adâncul sufletelor părinților de pretutindeni. Un val uriaș de căldură și bunătate.

E un vis mare, știu, mă sperie și pe mine! Dar am citit ceva ce mi-a plăcut la nebunie, și anume că un vis nu e mare dacă nu ți-e frică de el!

De ce *Organizatorii de viați*? Cu mulți ani în urmă, când îmi petreceam toată ziua, de la trezire până la culcare, organizând în mod activ tot ce aduce cu sine viața cu copii, mă aflu în mașină și ascultam o emisiune la radio, iar realizatorul i-a întrebat pe ascultători cum s-ar numi cartea vieții lor.

Întrebarea aceasta o adresez și eu acum în sesiunile de coaching clienților mei (între timp am devenit coach, sunt mamă și coach).

Pesemne că mi-am trimis atunci un SMS direct în creier: *Organizatorii de viați*! Așa se va numi cartea mea. Am stat cu acest mesaj text pe neocortex până în această dimineață, când am reușit să deschid o pagină albă pe laptopul pe care l-am primit de la fiica mea, deci numai bun pentru această nouă sarcină! (Uau, cum a sunat asta!)

Despre ce va fi, așadar, această carte?

Despre suma unor experiențe care m-au condus pe parcursul a 27 de ani la numeroase concluzii, care cu siguranță au fost spuse și de alții în alte contexte. Aici este doar contextul meu.

Am construit-o pe un schelet simplu, sub forma unor principii susținute de o argumentație și de cât mai multe povești adevărate. Voi scrie din tot ce am trăit sau am observat în jurul meu, cu delicatețea cu care scrii despre oamenii pe care îi iubești. Tot ce voi scrie este cât mai simplu și mai natural cu putință. Am urât întreaga mea viață lucrurile complicate doar de dragul de a complica, lucruri care nu fac altceva decât să pună distanță între oameni, să îi facă pe unii să se simtă superiori și pe alții inferiori, cauzându-le un complex dureros. Vreau ca această carte să fie citită de oricine și să invite la bucurie. Această dorință face parte din visul descris mai sus.

Despre ce nu este această carte?

Nu este o carte care o scrie pe alta. Nu am citit ca să o scriu, ci am trăit ca să o scriu; am analizat și am ținut minte. Am o memorie puternică și asta m-a ajutat mult. Am un bazin în care mă scufund când am nevoie și caut. Imaginea pensivului lui Dumbledore mi-a plăcut enorm pentru că am regăsit ceva just în ea. Cred că fiecare om are un bazin al lui în care depozitează amintiri, la care se poate uita în multe feluri, dar asta este deja o altă poveste.

Dacă voi alege la un moment dat să citez ceva din lecturile mele, o voi face fără să vreau să dau greutate prea mare. Am descoperit însă în multe cărți pe care le-am citit concluzii la care ajunsesem deja prin ceea ce trăisem. Altele mi-au aprins lumină în minte și m-au făcut să gândesc.

Nu va fi o carte în care să îmi propun să țin lecții cuiva. Nu este despre cum eu vă învăț pe voi, ci despre cum eu vă înțeleg pe voi. Sunt o mamă care a străbătut drumuri, a învățat lecții, a admis înfrângeri, dar nu s-a dat bătută, creându-și o voce puternică și curajoasă: vocea mamei care se exprimă pentru copiii ei, iar, prin această carte se exprimă pentru alte mame, pentru alți părinți și copiii lor.

Este o carte despre care îmi doresc din tot sufletul să fie caldă, care să vorbească de la inimă la inimă.

Este o carte a cărei lectură mi-aș dori să curgă, care să se citească ușor, deși nu pot neapărat să promit asta.

Însă pot să promit o sinceritate și o seriozitate maximă, cu care voi trata fiecare idee și fiecare gând expus aici.

CAPITOLUL 1

Iubirea necondiționată

Iubirea este ceea ce trebuie să marcăm de la bun început în relația cu copilul nostru. El are nevoie să se simtă iubit, cu multele nuanțe pe care noi, oamenii, le cunoaștem despre acest sentiment adânc.

Copilul are nevoie de protecția noastră, are nevoie de siguranța că iubirea părinților nu trece, nu se ofilește, nu obosește. Copiii au nevoie să știe că orice s-ar întâmpla, oricât de greu sau de complicat poate fi să te dumirești ce e cu lumea și cu viața, în apropierea lor stau oamenii mari iubitori, care dau dovadă de răbdare, de înțelepciune, chiar de fermitate în unele momente.

Însă pentru mulți dintre noi, iubirea nu e un lucru simplu. Pe sufletul nostru există uneori niște curele

strânse până la ultima gaică, care nu ne lasă să ne afirmăm iubirea cu ușurință, nici chiar față de propriii copii. Strânsorile acestea vin din istoria noastră personală, din momentele în care am simțit la rândul nostru că avem nevoie de emoție de la ceilalți și nu am primit.

Din toată experiența pe care am acumulat-o în lucrul cu oamenii am înțeles însă că de multe ori iubirea stă adânc ascunsă în noi. Chiar dacă nu știm exact cum să o arătăm, cum să o scoatem la lumină, ea există în noi, și acesta este într-adevăr cel mai important lucru. Curelele acestea se pot desface încet, încet, gaică cu gaică, de pe suflet, iar pentru ca acest lucru să se întâmple, relația cu copilul nostru este o oportunitate fantastică.

La 20 de ani ai mei a venit pe lume primul nostru copil. Eram studentă în anul trei de facultate, pe vremea aceea în care studenții erau doar studenți. Nu avea nimeni joburi și nici nu cred că existau prea multe opțiuni. Am adus pe lume o fetiță mică, de 2 kilograme 800, cu care am plecat în grabă la mama mea acasă, pentru că pe vremea aceea locuiam în bine-cunoscutul Grozăvești și nu aveam condiții bune să cresc un copil.

Îmi amintesc că deprinsesem repede îngrijirea fetiței, schimbatul, înfășatul, legănatul. Un lucru însă nu l-am deprins imediat, și anume că nu puteam să îi vorbesc cu „mama“. Știam că e copilul meu, dar nu simțeam lucrul acesta. Ba mai mult, o aveam alături de mine pe propria mamă, care s-a comportat de la bun început ca o bunică entuziasmată. I se adresa cu

„puiul lui bunica“, „iubita lui bunica“, și eu mă gândeam auzind-o: *Ce a apucat-o pe mama? Ce se dă bunică așa dintr-odată? Stai un pic, copilul ăsta abia a apărut pe lume.*

Mama mea a integrat instantaneu în identitatea ei statutul de bunică, deși avea doar 39 de ani! Mie, în schimb, mi-a luat ceva timp să înțeleg că sunt mamă.

Mă dumiream încet, încet cum e cu maternitatea, mintea mea asimila încet, încet noul rol, noile obiceiuri, și sufletul meu nutrea și el emoții pe care nu le-am mai simțit până atunci. A durat ceva să îmi dau seama cât de mult îmi iubesc fetița.

Și nu s-a întâmplat dintr-odată... A fost nevoie ca o serie de întâmplări și de momente să umple o cupă până când am început să simt că îmi iubesc copilul. Nu doar să știu, ci și să simt!

Acesta este, cred, marele secret al iubirii propriu-lui copil. În sufletul părintelui se deschide o cupă în care copilul va picura încet, încet tot ce are el de oferit: momente de drăgălășenie, puritate, năzdrăvănie, o viziune proaspătă asupra lumii, pe care numai mințile curate o pot avea, sute și mii de momente de afecțiune în care copilul îi oferă iubire și încredere părintelui său cum nimeni nu o va mai face vreodată!

Creează conexiune

Există o singură condiție ca această cupă să se umple, și aceasta este prezența noastră! Să fim acolo cu adevărat, atenți și receptivi. Să stăm liniștiți, cum am spune în limbajul propriei copilării.

Agitația lumii moderne ne umple zilnic cu noi bagaje de informații, nu toate necesare, bagaje pe care nimeni nu ne învață cum să le și descărcăm. Starea de agitație, de copleșire, mintea plină de gânduri ne despart apoi de tot ce ar putea să ne bucure, inclusiv de copiii noștri. Riscăm astfel ca momentele în care ei ar putea să ne umple sufletele de bucurie să treacă pe lângă noi ca trenurile rapide prin găurile mici.

Starea de prezență se învață. Presupune să ne golim mintea de tot zumzetul gândurilor, ca să putem face loc minunii de lângă noi. Este pur și simplu vorba despre exercițiu. Primul pas este să devenim conștienți că mintea macină problemele de peste zi. Al doilea pas este să vrem să scăpăm de moara de gânduri care macină în gol. Să o oprim, să nu o mai alimentăm. Să-i dăm voie liniștii să se așeze.

Odată ce reușim acest lucru, copiii ne vor surprinde! Nu mai trebuie decât să ne lăsăm purtați de energia și bucuria lor! Să ne lăsăm vrăjiți de lumea lor minunată.

Mulți părinți pierd, din păcate, etapa aceasta minunată din copilărie a copiilor lor. Am auzit multe regrete în privința aceasta. S-au lăsat luați de valul vieții și al miilor de proiecte și, între timp, copiii lor au făcut ce

au știut mai bine: au crescut. Copiii au pierdut bucuria de a-și simți părintele aproape, părinții au pierdut și ei bucuria de a capta în sufletul lor ceva din miracolul unui copil care crește, al unei minți care se formează.

Este motivul pentru care, oricât de absorbiți sau de preocupați am fi de proiectele noastre de oameni mari, oricât de ademenitoare ar fi acestea, avem nevoie să creăm spațiul și timpul pe care să le dedicăm copiilor. Este motivul pentru care se vorbește despre **TIMPUL DE CALITATE**.

Să presupunem că ești un părinte cu adevărat ocupat, implicat în lucruri importante. Să presupunem de asemenea că ai de petrecut doar 30 de minute seara cu copilul tău. Dacă vrei ca el să nu crească cu sentimentul că a fost văduvit de prezența ta, învață să fii acolo în cele 30 de minute în mod real. Să răspunzi la întrebările lui, să intri în jocul lui, să îi povestești lucruri frumoase despre tine.

Învață să te lași purtat de energia lui, condus de ea. Nu conduce tu, nu dicta, nu îi spune ce are de făcut. A petrecut oricum o zi întreagă fără tine. Acum aveți nevoie doar să vă încărcăți unul pe celălalt de prezență.

Înlocuiește controlul cu întrebări care să exprime curiozitate genuină. Folosește întrebări deschise, fii acolo pregătit să prinzi răspunsul, ca un portar într-o finală de campionat european.

Doar fii! Și vei simți garantat cum iubirea te învăluie, mai presus de griji, mai presus de preocupări,

iubirea de a fi adus pe lume un copil, care se va forma în preajma ta și în lumina experienței tale de viață, ceea ce este absolut o onoare, dacă stai și te gândești mai profund.

Sigur că odată ce copilul crește, felul în care îți vei petrece timpul cu el se va modifica, după interesele vârstei lui. Emoția conexiunii va rămâne totuși o constantă, ea nu se va pierde și nu se va uita. Copiii nu uită niciodată timpul pe care părinții l-au dedicat lor și nu diminuează intensitatea experiențelor bune pe care le-au primit în dar.

Păstrează bucuria

Nu vreau să trec mai departe până nu vorbesc despre grija de a fi părinte. Am o teorie pe care o voi expune aici.

Cât timp înseamnă preocupare, grija este un lucru bun. În mod tradițional, părinții români sunt oameni preocupați de copiii lor și dispuși uneori la eforturi enorme. Alteori însă, preocuparea aceasta depășește un prag nevăzut și se transformă în îngrijorare. Îngrijorarea constantă a unora dintre noi are marele neajuns că elimină încet, încet bucuria de a fi părinte.

Cum se insinuează îngrijorarea în sufletul părinților?

Încă de la început părintele așteaptă ca micuțul să facă prima lună, apoi primul an, apoi spuneți că vă veți relaxa când îl veți vedea la școală, apoi veți găsi motive

de îngrijorare an de an, mai ales legate de școală. Vă veți dori apoi să îl vedeți cu bacul luat, admis la o facultate, după care nici asta nu va fi de ajuns și veți începe să vă gândiți cu îngrijorare la ce va face el după ce va termina facultatea... Apoi vă veți întreba dacă va găsi pe cineva potrivit pentru o relație și, când în sfârșit a găsit, vă îngrijorați că persoana respectivă nu e destul de bună pentru copilul vostru...

Îngrijorarea se aseamănă cu un carusel stricat care te prinde în hora lui, te ametește și nu te lasă să mai înțelegi prea mare lucru din ce trăiești.

Sunt mulți părinți care suspină când vorbesc despre copilul lor, devin încruntați, se plâng, dau de înțeles că experiența lor e dificilă, o povară care crește, se urcă nevăzut pe umeri și de acolo domină orice altă perspectivă.

Vă întrebați dacă și voi sunteți prinși într-un carusel? Simțiți îngrijorarea? O purtați cu voi permanent, o simțiți cum apasă? Puteți să vă dați seama dacă ați uitat să vă bucurați. Când simpla prezență a copilului nu mai aduce bucurie, înseamnă că preocuparea s-a transformat într-o grijă toxică.

Am cunoscut părinți îngrijorați fără nici cel mai mic motiv. Copiii erau sănătoși, nu aveau nici cea mai mică problemă, și totuși părinții erau încruntați. Parcă așteptau ca ceva să se întâmple. Probabil, la început, la unii dintre ei a existat o stare de alertă, care e firească. Până ce copilul se obișnuiește cu schimbarea, până ce se integrează într-un anumit mediu, lucrurile pot fi dificile.